

Η αμφίδρομη σχέση ανάμεσα στην περιοδοντική νόσο και το σακχαρώδη διαβήτη

The bidirectional relationship between periodontal disease and diabetes mellitus

Παναγιώτης Κορομάντζος¹, Φοίβος Μαδιανός²

¹Λέκτορας, ²Αναπληρωτής Καθηγητής,
Εργαστήριο Περιοδοντολογίας, Οδοντιατρική
Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών, Αθήνα, Ελλάδα

Panagiotis Koromantzios¹, Phoebus Madianos²

¹Lecturer, ²Associate Professor,
Department of Periodontology, School of
Dentistry, University of Athens, Athens, Greece

Περίληψη

Τόσο η περιοδοντική νόσος, όσο και ο σακχαρώδης διαβήτης (ΣΔ), είναι χρόνια νοσήματα που προσβάλλουν μεγάλο ποσοστό του παγκόσμιου πληθυσμού. Η σχέση μεταξύ των δύο νοσημάτων και πιο συγκεκριμένα ο τρόπος με τον οποίο το ένα επηρεάζει το άλλο, έχει διερευνηθεί εκτενώς. Στα μέσα της δεκαετίας του '60 δημοσιεύτηκαν οι πρώτες εργασίες για την επίδραση του ΣΔ στην περιοδοντική υγεία των ασθενών και από τότε, ένας μεγάλος όγκος δεδομένων έχει αποδείξει ότι η βαρύτητα, η έκταση και ο ρυθμός εξέλιξης της περιοδοντικής φλεγμονής αυξάνονται στους ασθενείς με ΣΔ. Η φλεγμονή συνοδεύεται από βαρύτερη και ταχύτερη καταστροφή του φαρυγγικού οστού σε σχέση με αυτήν που παρατηρείται σε μη διαβητικά άτομα. Οι βιολογικοί μηχανισμοί που αιτιολογούν τη σχέση ανάμεσα στην περιοδοντική νόσο και το ΣΔ έχουν διευκρινιστεί σε μεγάλο βαθμό. Επιπρόσθετα, έχει αποδειχτεί ότι ο γλυκαιμικός έλεγχος παίζει σημαντικό ρόλο στην περιοδοντική κατάσταση των διαβητικών ασθενών.

Την τελευταία δεκαετία, η ερευνητική κοινότητα επικεντρώθηκε στην επίδραση της περιοδοντικής νόσου στο γλυκαιμικό έλεγχο. Μελέτες έχουν επιδείξει ότι οι διαβητικοί ασθενείς με προχωρημένη περιοδοντική νόσο παρουσιάζουν χειρότερο γλυκαιμικό έλεγχο και εμφανίζουν περισσότερες διαβητικές επιπλοκές συγκριτικά με άτομα που έχουν μέτρια ή καθόλου περιοδοντίτιδα. Η επίδραση της μη χειρουργικής περιοδοντικής θεραπείας στο γλυκαιμικό έλεγχο των διαβητικών ασθενών έχει επίσης μελετηθεί και τα αποτελέσματα δείχνουν ευνοϊκή επίδραση της περιοδοντικής θεραπείας, εδραιώνοντας τη συσχέτιση μεταξύ περιοδοντικής νόσου και ΣΔ. Σκοπός της εργασίας αυτής είναι η παράθεση σύγχρονων δεδομένων για την αμφίδρομη φύση αυτής της σχέσης με έμφαση στο ΣΔ τύπου 2, αφού προσβάλλει το 80-85% του συνόλου των διαβητικών.

Περιοδοντολογικά Ανάλεκτα 2009; 20:71-84

Λέξεις κλειδιά: περιοδοντική νόσος, περιοδοντίτιδα, περιοδοντική θεραπεία, σακχαρώδης διαβήτης, υπεργλυκαιμία, γλυκαιμικός έλεγχος, φλεγμονώδεις μεσολαβητές

Abstract

Both periodontal disease and diabetes mellitus (DM) are chronic conditions that affect a large percentage of the global population. The relationship between these two disease entities, and more specifically the way one affects the other, has been researched extensively. In the mid 1960s, the first reports were published on the effect of DM on the periodontal health of patients, and since then a large body of evidence has proved that the severity, extent, and progression of periodontal inflammation is increased in patients with DM. Inflammation is accompanied by more severe and faster destruction of alveolar bone than occurs in non-diabetic subjects. The biological mechanisms that explain the relationship between periodontal disease and DM have been clarified to a large extent. In addition, glycemic control has been shown to play an important role in the periodontal condition of diabetic patients.

During the last decade, the research community has focused on the effect of periodontal disease on glycemic control. Studies have demonstrated that diabetic patients with severe periodontal disease have worse glycemic control than do those with mild or no periodontitis and that they even experience more diabetic complications. The effect that nonsurgical periodontal treatment has on the glycemic control of diabetic patients has also been studied, and the results show a favorable effect of periodontal therapy, thus establishing the association between periodontal disease and DM. The purpose of this review is to present contemporary evidence for the bidirectional nature of this relationship with emphasis on type 2 DM, as it affects 80-85% of all diabetics.

Analecta Periodontologica 2009; 20:71-84

Key words: periodontal disease, periodontitis, periodontal therapy, diabetes mellitus, hyperglycemia, glycemic control, inflammatory mediators